

Kairos na mreži: #BezNasiljaOnline

Cilj radionice:

Razviti svijest učenika o oblicima elektroničkog nasilja, njegovim posljedicama te poticati razvoj odgovornog i sigurnog ponašanja u online okruženju.

Ključno pitanje:

Kako prepoznati i zaustaviti elektroničko nasilje – što ja mogu učiniti?

Ciljana skupina: 14 – 16 godina

Ishodi učenja:

- Učenik prepoznaje oblike elektroničkog nasilja (uvrede, lažne profile, dijeljenje sadržaja bez pristanka, isključivanje iz grupa).
- Učenik analizira posljedice elektroničkog nasilja za žrtvu, počinitelja i promatrače.
- Učenik uočava ulogu anonimnosti i stalne dostupnosti digitalnih platformi u širenju nasilja.
- Učenik primjenjuje odgovarajuće strategije reagiranja u situacijama elektroničkog nasilja (blokiranje, prijava, traženje pomoći).

Vrednovanje za učenje

Vrednovanje kao učenje

-
● rješava mini-kviz ili digitalnu anketu za provjeru prepoznavanja oblika elektroničkog nasilja● analizira scenarije u grupi (prepoznavanje problema i predlaganje rješenja)● prezentira rješenja (plakat, kratka scena ili digitalni alat) uz povratnu informaciju učitelja	● reflektira u paru i razredu o naučenome i osobnim stavovima prema elektroničkom nasilju● piše završne poruke sebi (što sam naučio/la i kako ću se ubuduće ponašati u online okruženju)● procjenjuje putem evaluacijske skale (1–5) vlastito razumijevanje sadržaja i vlastiti doprinos

Sadržajna evaluacija: prati se kroz odgovore u anketi i rješenja u studijama slučaja.

Procesna evaluacija: prati se kroz kratku refleksiju na kraju (učenici na skali od 1 do 5 ocjenjuju svoje iskustvo na radionici).

Etape	Opis nastavnih aktivnosti	Ishodi	Metode i oblici rada	Sredstva i pomagala
<p>Uvodni dio</p> <p>5'</p> <p>Digitalna anketa</p>	<p>Učenici anonimno sudjeluju u (digitalnoj) anketi odgovarajući na pitanja vezana uz korištenje društvenih mreža, digitalni identitet i online ponašanje.</p> <p>Rezultati se prikazuju u stvarnom vremenu putem projektora, što omogućuje zajedničku analizu i diskusiju o digitalnim navikama i percepciji sebe online. Aktivnost doprinosi većoj angažiranosti učenika, podiže raspoloženje i osigurava sigurnu i inkluzivnu atmosferu.</p> <p>* u nedostatku digitalnih alata, anketa se može provoditi dizanjem ruku</p>	<p>Učenik identificira vlastite navike korištenja društvenih mreža.</p>	<p>Interaktivna anketa</p>	<p>Mentimeter</p>
<p>Aktivnost 1</p> <p>20'</p> <p>Prepoznaj e-nasilje (rad u skupinama sa scenarijima)</p>	<p>Učenici se podijele u manje skupine ili parove.</p> <p>Svaka skupina dobiva karticu sa scenarijem (opis situacije vezane uz neprimjereno ponašanje na internetu).</p> <p>Zadatak učenika jest pročitati scenarij, raspraviti i odgovoriti na unaprijed zadana pitanja u radnom listu.</p> <p>Nakon rada u skupinama, predstavnici iznose zaključke pred razredom.</p> <p>Zajednički se naglašava što čini e-nasilje, koje su posljedice za žrtvu i počinitelja te kako se može reagirati i prevenirati takve situacije.</p>	<p>Učenik razlikuje primjere e-nasilja od drugih oblika online ponašanja, prepoznaje moguće uloge u situaciji (žrtva, počinitelj, promatrač), razvija empatiju prema žrtvama, prepoznaje posljedice nasilja, primjenjuje odgovarajuće strategije reagiranja i sprječavanja e-nasilja te uočava odgovornost svakog pojedinca u stvaranju sigurnog digitalnog okruženja.</p>	<p>Usporedba, vođena rasprava</p> <p>Grupni rad</p>	<p>Aktivnost 1</p> <p>Kartice s vođenim pitanjima za učenike</p>
<p>Aktivnost 2</p>	<p>Stručni suradnik uz pomoć slikokaza vodi učenike kroz pregled zakonskog okvira vezanog uz elektroničko nasilje.</p>	<p>Učenik prepoznaje osnovne pojmove (uvreda, kleveta,</p>	<p>Predavanje, vođena</p>	<p>Prezentacija (prilog),</p>

<p>15'</p> <p>Prezentacija: „Elektroničko nasilje i zakonski okvir“</p>	<p>Učenici se upoznaju s pojmovima uvrede, klevete i povrede privatnosti te razlikuju kaznenu i odgojnu odgovornost ovisno o dobi počinitelja. Tijekom prezentacije učenici uspoređuju razliku između „običnog“ vršnjačkog nasilja i nasilja na internetu te raspravljaju o primjerima. Na kraju stručni suradnik ističe da pravila vrijede jednako u stvarnom i digitalnom svijetu te da posljedice postoje za svaku dobnu skupinu.</p> <p>Završno, stručni suradnik podsjeća učenike na scenarije koje su ranije analizirali. U grupama odgovaraju na pitanje: <i>Što bih učinio/la u toj situaciji znajući da postoje zakoni i posljedice?</i></p> <p>Odgovori se zapisuju na radni list. Nekoliko dobrovoljaca čita svoje odgovore, a stručni suradnik povezuje izrečeno sa zakonskim okvirom iz prezentacije.</p>	<p>povreda privatnosti), razlikuje pravne posljedice elektroničkog nasilja za različite dobne skupine, uočava da se zakoni primjenjuju i na internetu te razvija svijest o osobnoj odgovornosti u digitalnom prostoru.</p> <p>Učenik povezuje svakodnevne online situacije sa zakonskim posljedicama, razmišlja o mogućnostima reagiranja (prijava, traženje podrške, obavještanje odraslih), razvija svijest o postojanju institucija koje ih štite i uči da odgovornost na internetu ima stvarne, pravne posljedice.</p>	<p>rasprava, frontalni rad, grupni rad</p>	<p>projektor/računalo, ploča za bilješke</p>
<p>Završna aktivnost</p> <p>5'</p> <p>Jedna poruka sebi</p>	<p>Učenici (digitalno) zapisuju jednu rečenicu koja započinje s „Želim da moj online svijet bude...“</p> <p>Konačno, učenici na skali od 1 do 5 ocjenjuju svoje iskustvo na radionici.</p>	<p>Učenik formulira osobni stav o poželjnom online okruženju.</p> <p>Učenik izražava svoj doživljaj radionice i daje povratnu informaciju o radionici.</p>	<p>Rad u cijelom razredu (zajedničko dijeljenje)</p>	<p>Mentimeter</p>

Kairos na mreži

Radni list za učenike

Pročitaj scenarij, zatim u skupini odgovorite na pitanja. Zapišite svoje odgovore u tablicu.

Scenarij 1 – Uvredljive poruke

Ana je primijetila da joj svaki dan dolaze poruke s lažnog profila na Instagramu. U porukama je vrijeđaju („Ružna si“; „Nitko te ne voli“) i šalju joj emotikone koji je ismijavaju. Iako ne zna tko je iza profila, sve se više boji otvoriti aplikaciju.

Pitanja	Odgovori
Tko je žrtva, a tko počinitelj?	
Kako bi se osjećao/la da si na mjestu žrtve?	
Što bi žrtva mogla učiniti u ovoj situaciji?	
Kako bi reagirao/la da si svjedok?	
Zašto misliš da netko pribjegava ovakvom ponašanju?	
Koje su moguće posljedice za žrtvu?	
Koje su moguće posljedice za počinitelja?	

Kairos na mreži

Radni list za učenike

Pročitaj scenarij, zatim u skupini odgovorite na pitanja. Zapišite svoje odgovore u tablicu.

Scenarij 2 – Isključivanje iz grupe

Marko je preko WhatsAppa izbačen iz zajedničke razredne grupe bez ikakvog objašnjenja. Kasnije je saznao da grupa i dalje postoji, ali da se u njoj često šale na njegov račun i šalju slike s ismijavajućim natpisima.

Pitanja	Odgovori
Tko je žrtva, a tko počinitelj?	
Kako bi se osjećao/la da si na mjestu žrtve?	
Što bi žrtva mogla učiniti u ovoj situaciji?	
Kako bi reagirao/la da si svjedok?	
Zašto misliš da netko pribjegava ovakvom ponašanju?	
Koje su moguće posljedice za žrtvu?	
Koje su moguće posljedice za počinitelja?	

Kairos na mreži

Radni list za učenike

Pročitaj scenarij, zatim u skupini odgovorite na pitanja. Zapišite svoje odgovore u tablicu.

Scenarij 3 – Lažni profil

Netko je otvorio TikTok profil koristeći Ivanino ime i njezinu profilnu fotografiju. Na tom profilu objavljuju se smiješni videozapisi u kojima se izruguju s Ivanom i označavaju njezine prijatelje. Ivanini prijatelji joj šalju poveznice, a ona se osjeća bespomoćno jer ne zna kako to prijaviti.

Pitanja	Odgovori
Tko je žrtva, a tko počinitelj?	
Kako bi se osjećao/la da si na mjestu žrtve?	
Što bi žrtva mogla učiniti u ovoj situaciji?	
Kako bi reagirao/la da si svjedok?	
Zašto misliš da netko pribjegava ovakvom ponašanju?	
Koje su moguće posljedice za žrtvu?	
Koje su moguće posljedice za počinitelja?	

Kairos na mreži

Radni list za učenike

Pročitaj scenarij, zatim u skupini odgovorite na pitanja. Zapišite svoje odgovore u tablicu.

Scenarij 4 – Dijeljenje fotografije

Na školskom izletu Luka je snimio kolegicu iz razreda dok jede sendvič i odmah to stavio na svoju Instagram priču: „Pogledajte našu malu proždrljivicu 😋“. Snimku je vidio cijeli razred. Bilo joj je neugodno i počela je izbjegavati društvo.

Pitanja	Odgovori
Tko je žrtva, a tko počinitelj?	
Kako bi se osjećao/la da si na mjestu žrtve?	
Što bi žrtva mogla učiniti u ovoj situaciji?	
Kako bi reagirao/la da si svjedok?	
Zašto misliš da netko pribjegava ovakvom ponašanju?	
Koje su moguće posljedice za žrtvu?	
Koje su moguće posljedice za počinitelja?	

Kairos na mreži

Radni list za učenike

Pročitaj scenarij, zatim u skupini odgovorite na pitanja. Zapišite svoje odgovore u tablicu.

Scenarij 5 – Prijetnje

Filip je dobio nekoliko poruka na Snapchatu od nepoznatog korisnika koji mu je napisao: „Ako još jednom komentiraš u grupi, vidjet ćeš što će ti se dogoditi“. U porukama je bilo i nasilnih emotikona. Filip se boji ići u školu.

Pitanja	Odgovori
Tko je žrtva, a tko počinitelj?	
Kako bi se osjećao/la da si na mjestu žrtve?	
Što bi žrtva mogla učiniti u ovoj situaciji?	
Kako bi reagirao/la da si svjedok?	
Zašto misliš da netko pribjegava ovakvom ponašanju?	
Koje su moguće posljedice za žrtvu?	
Koje su moguće posljedice za počinitelja?	

Kairos na mreži

Radni list za učenike

Pročitaj scenarij, zatim u skupini odgovorite na pitanja. Zapišite svoje odgovore u tablicu.

Scenarij 6 – Ismijavanje izgleda

Učenici iz razreda snimili su kratki TikTok video u kojemu se rugaju kolegi iz razreda zbog njegove odjeće. U videu koriste filtere da ga prikažu kao „klauna“. Video se brzo proširio i drugi učenici u školi počeli su ga zadirkovati.

Pitanja	Odgovori
Tko je žrtva, a tko počinitelj?	
Kako bi se osjećao/la da si na mjestu žrtve?	
Što bi žrtva mogla učiniti u ovoj situaciji?	
Kako bi reagirao/la da si svjedok?	
Zašto misliš da netko pribjegava ovakvom ponašanju?	
Koje su moguće posljedice za žrtvu?	
Koje su moguće posljedice za počinitelja?	